

DETSEMBRIMÕTTEID

Üks vana aafrika lugu...

...jutustab beduiinist, kes rändas mööda kõrbe. Ta olevat ikka ja jälle peatunud ning põlvitanud ja hoolega kuulnud. Kui reisikaaslane temalt küsis, mida ta nii hoolega liivast otsib, vastas ta: "Mu sõber, ma kuulan, kuidas kõrb nutab. Ta tahaks nii hea meelega olla hoopis aed."

Kõrb, mis nutab, sest ta tahab olla aed. Sõja kõrb nutab, sest ta tahaks olla rahu aed. Näljakõrb nutab, sest ta tahaks olla küllust täis aed. Vaesuse kõrb nutab, sest ta tahab olla aed, milles inimestel on mõistlik sissetulek. Üksinduse kõrb nutab, sest tahab olla armsate inimeste rõõmu aed. Vihkamise ja põlguse kõrb nutab, sest ta tahab olla armastuse aed. Asfaldi ja prügimägede kõrb nutab, sest ta tahab olla roheline aed. Me kõik igatseme midagi, ootame midagi, soovime midagi. Advendiaeg toob meie ootused-lootused eriliselt

esile, see on ju ootamise aeg. Mida Sina ootad, armas lugeja? Rahu, edu, rõõmu, kingitusi, lapsi-lapselapsi koju, leppimist abikaasaga, töökohta, raha, natukegi paremaks eluks, tuge, kuulsust.....? On nii paljut oodata, nii paljut soovida...

Jõulu aeg annab meile võimaluse unustada, et me oleme kõrb, et oleme nii paljust ilma ja igatseme hoopis rohkemat. Advendiajal on ju meile ütelda oma sõnum: "Vaata, kõik ootavad, kõik seavad end valmis, sa ei ole oma igatsuste ja küsimustega ükski. Lootus, helgus ja valgus on kusalil olemas.... Tuleb vaid otsida ja leida!"

Kuhu on küll kõik hea peidetud? Kus on see, mis teeb kõrbest meie hingese aia? See on meie südames olemas, sageli peidetud pettumuste paksu taaga alla, võib-olla nii sügavale, et me esimese otsimisega seda ei leiagi. Aga

ma soovin Sulle, hea lugeja: jäta kasvõi hetkeks kõrvale võidu tormamine ja rabelemine, ostmine ja arvestamine, süüta enese ees laul küünal ja mõtle: mis teeb mind õnnelikuks, mis annab mulle rahu, mis on minu aed?

Advendiaeg on rahu, kindluse ja tasakaalu otsimise aeg. Sel ajal aidatakse teistelgi hingerahuni jõuda, see on jõulude; Jeesuse sünni pühadeks valmistumise aeg. Jõulud on sõnum armastavast Jumalast, kes tahab inimesi aidata. Kas me oleme valmis Tema abi vast võtma? Kas me üldse tahame ja vajame Tema abi?

Küünlaleegi juures vaikselt jäädes leiad kindlasti vastuse. Önnistatud advendi- ja jõulu aega!

Kristi Säask
EELK Suure-Jaani koguduse
diakon

Jõuluunistus kodukoha tulevikust

Jõulude ajal unistatakse millestki heast. Pole tähtis, kas sellele toob jõuluvana kingikotiga või saabub see mingil muul moel ja võibolla hoopis hiljem.

Kümne iseseisvusaasta jooksul on Suure-Jaanis palju muutunud: Ilmatari väljak ja järveäär on omandanud uue näo. Kirik on hakanud uuesti tööle ja mitte ainult usulise, vaid ka kultuurikeskuseks. Raamatukogus on mõnus avarus, laste aed elab uhkelt ja kõrgem võim on peitunud tuluute "Kremlimüüride" vahele.

Tekib küsimus, mis takistab Suure-Jaanil kujunemast tunnustatud suvituskohaks? Mitte ülevabariiklikuks, vaid niisuguseks, kuhu saaksid tulla need endised suurejaanilased, kes tööotsingul on sattunud kuhugi teisale, aga puhkuse ajaks tuleks meelsasti mõnks ajaks tagasi koju. Vana eluruum on ju enamasti alles.

Mis teeks linnast suvituskoha?

Leole andmetel on niisuguste tingimuste kujundamine õnnestunud Kuhjaveere küla elanikel. Küllap on taolisi ettevõtmisi mujalgi. Suure-Jaanis on järvede kasutusvõimalused välja arendamata ja ujumine on isegi ohtlik, kuna puudub ujula ja puuduvad tingimused vetelpääste töölepanekuks. Ilma korraliku ujulata on asjata oodata suuri rahasisid kaasa toovaid suvesid.

Järved ja neil askeldavad pardid on ka ilma vette minemata ilusad vaadata. Kahjuks võib neid vaadata ainult püsti seistes, sest järveäärsetes parkides puuduvad pingid. Püstitisev külaline siirdub ruttu minema. Meie aga tahame teda kinni hoida, meelitada sööma ja jooma ja poodidesse ostma. Tahame, et külaline siia tagasi tuleks. Turism on suurim äri, mis praegu Suure-Jaanis on võimalik. Looduslikud eeldused selleks on täielikult olemas.

Loodan, et jõuluvana toob hulgaliselt häid ideid ja suure soovi ise käed külge panna.

Häid pühi kõigile!
Ülo Köpp

MAAPERE

Hing on antud Arjadile

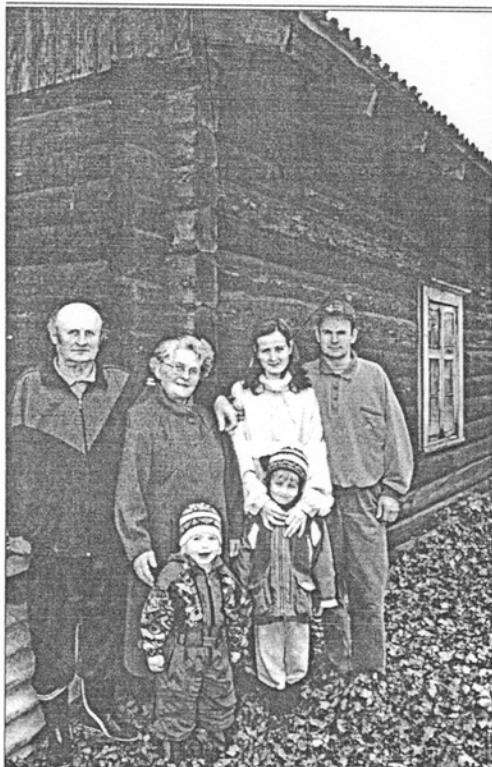
Arjadi-Tõnise talus elab taluperemees Aivar Kundla oma perega. Nad kolisid sinna paar kuud tagasi ja mitte kaugel - mõnisada meetrit eemal asub Arjadi-Jüri, kus koos Aivari vanemate Erika ja Kaleviga elati viis aastat. Koos oli hea elada, aga eraldi on veelgi parem. Lähedal on ka Arjadi-Peedi ja Arjadi-Kaarli - neli enam-vähem ühesuurust majapidamist koos, ainult maad hargnevad eri suundades. Kõiki kokku seob legend neljast pojast, kelle vahel isa oma suure talu ära jagas.

Savisaare valitsuse ajal, 90-ndate alguses, algas talude taastamine. Riigi kulul toimus teede ehitamine ja elektrifitseerimine, piima eest maksti kokkuostus liitri eest üle kolme krooni - tugev toetus kõrgemalt ja ilusad tulevikuväljavaated andsid tõuke Kundlatelegi, kes asusid Arjadi-Jüri linnast talu pidama.

Aivari Paide-kandist pärit vanavanemad Ella ja Rudolf Puskar ostsid Arjadi-Jüri riigilt laenatud rahade eest 1936. aastal. Võla tasumiseks kasvatati sigu, pekkoneid eksporditi Inglismaale, müüdi metsa. Riigilaen sai tasutud ajaks, mil kõiki järjele jõudnud talunikke hakati kulakuteks tembeldama. Talule pandi peale suured maksud ja kui need said tasutud, pandi uued ja nii aina edasi, kuni vanaisa teatas, et tema enam ei maksa, hoiab raha hoopis Siberisse sõiduks. Külmale maale neid ei saadetud, kuid kogu varandus alates masinatest kuni köite ja sõnnikuhargini kirjutati üles ja nad tõsteti koos kuue lapsega talust välja.

Kulakuid ei tahetud tööle võtta, kõik kartsid. Hellamaa turbarabas said Ella ja Rudolf mõne aja töötada, oldi ka

(Järg lk. 3)

Kolm põlvkonda pooletistsajandi vanuse talutare taustal.
FOTO: Jaanus Siim.

OMAVALITSUSTES

Suure-Jaani Linnavalitsus novembris

01. november

1. Vastati ajalehe "Leole" toimetaja Tiiu Jürjadi küsimustele
2. Arutati Peedu Voormansiku eelnõusid II lugemisel:
  - 2.1 kaevetööde eeskiri
  - 2.2 linna teede kasutamise ja kaitse eeskiri
  - 2.3 teede ja tänavate sulgemise maks
  - 2.4 ja linna tänavate nimekiri - I lugemisel
3. muudeti Kõleri tn 3A detailplaneeringu algatamise korraldust
4. väljastati kasutusluba Pihlaka pst 12 kuur-saunale.
5. Anti välja korraldus Suure-Jaani gümnaasiumi iseseisva raamatupidamise lõpetamiseks 01. novembrist ja raamatupidaja Eda Pulla ümbertoomiseks linnavalitsuse alluvusse
6. Tehti ettepanekuid linna omavalitsusliku staatuse 10-nda aastapäeva tähistamiseks
7. Otsustati Elvi Aleksejeva töölepingu lõpetamine
8. Otsustati kiita heaks Jaama 2-1 korteri üürimine Ivo Viilip'ile

08. november

1. Lubati aktsiaseltsil Haiko Puit täiendavalt kaubelda tarbe- ja tööstuskaupadega ja tubakatoodetega
2. Väljastati tegutsemisluba FIE Jaanus Siim'ule tegelemiseks elektroonikaseadmete remondiga, antennide paigaldamise ja müügi, õmblustöödega ja fotograafiateenusega
3. Väljastati kauplemisluba osaaühingule Suure-Jaani Vana-Apteek kauplemiseks ravimitega, apteegikosmeetikaga, loodustoodetega ja optikatoodetega
4. Keelduti Ülo Köpp'ile ehitise kasutusloa väljastamisest
5. Väljastati ehitisluba Helju Nikkerile ja Anita Selg'ile Tallinna tn 1 elamu rekonstrueerimiseks
6. Loeti III korda Peedu Voormansiku eelnõusid:
  - 6.1 kaevetööde eeskiri
  - 6.2 linna teede kasutamise ja kaitse eeskiri
  - 6.3 teede ja tänavate sulgemise maks
7. Loeti I korda kalmistute eeskirja uut redaktsiooni
8. Otsustati esitada linnavolikogule ettepanek valida Suure-Jaani linna 2000-nda aasta eelarve täitmise auditeerija konkursi korras
9. Otsustati esitada linnavolikogule kinnitamiseks kvartali 34 kruntide 1,9,14 ja 15 (Tallinna 13A, Vambola 2 ja 2A) detailplaneering
10. Otsustati tähistada linna omavalitsusliku staatuse 10. aastapäeva vastuvõtuga linnavalitsuse saalis ja kontsert- peoõhtuga kultuurimajas

15. november

1. otsustati kalastajate klubi Suure-Jaani Säga avaldust arutada 2001. aasta eelarve koostamisel
2. Väljastati tegutsemisluba osaaühingule Saldekas rehvide remondi ja hooldusega seotud töödeks ja rehvide müügiks
3. Anti kasutusluba Tiina Ildale kuuluva Lille tn 1 majandushoonele
4. Kinnitati aktsiaseltsile Suure-Jaani Buss kuuluva Oja tn 2B kortortöökoja laiendusprojekti k o o s t a m i s e projekteerimistingimused
4. Otsustati osaaühingul Suure-Jaani Hooldus lubada erastada Lembitu tn 42 maa
5. Kinnitati Laine Vahtrale kuuluva Lembitu tn 48 arihoone projekteerimistingimused
6. Loeti II korda Kalmistute eeskirja uut redaktsiooni
7. Võeti vastu linnavalitsuse liikmete vaheline ülesannete jaotus tegevusvaldkondade kaupa
8. Otsustati võtta osa projektist "Mängumaa"

22. november

1. tutvuti Suure-Jaani linna 2000-nda aasta II lisa eelarvega
2. määrati hooldaja Anna Kulbusch'ile
3. Väljastati tegutsemislubasid füüsilistest isikutest ettevõtjatele:
  - 3.1 Endel Vendelinile hauakaevamise teenuse osutamiseks
  - 3.2 Tiia Vendelinile leinajate abistamiseks ja kirstude müügiks
  - 3.3 Evi Maisalule juuksuriteenuse osutamiseks
  - 3.4 Aime Elts'ule juuksuriteenuse osutamiseks
  - 3.5 Ea Põdrale juuksuriteenuse osutamiseks
5. väljastati ehitisluba Vahur Koik'ile Tallinna tn 22 elamu rekonstrueerimiseks
6. väljastati kasutusluba Tallinna tn 2 kaupluse ruumidele
7. keelduti Suure-Jaani Kultuurimajale eraldamast lisaraha

29. novembril

1. Otsustati tellida erikontroll osaaühingu Suure-Jaani Hooldus raamatupidamise ja asjaajamise kontrollimiseks.
2. Otsustati väljastada garaaziühistule Vambola SJ ehitisluba garaazi ehitamise jätkamiseks Vambola tn 2A krundil
3. kuulati linnasekretäri infot 23.11 linnavolikogu istungil otsustatust ja linnavolikogu erakorralise 07. detsembri istungi päevakorrast
4. Keelduti rahuldama Margus Luukeni avaldust majandustegevuse ennistamiseks, kuna ei ole esitatud selleks vajalikke dokumente.
5. Otsustati arvestada Ludmilla Reimaa ettepanekuga remontida Tallinn tn 3 esine kõnnitee 2001. aastal Suure-Jaani linna teehoiukava koostamisel

6. Otsustati keelduda eraldamast osaaühingule Suure-Jaani Hooldus 18992.- krooni Lembitu pst tänavavalgustuse osaliseks ehituseks, kuna selleks puudub raha.
7. Otsustati Aivar Paasi avaldus saada rahalist toetust 2001. aasta triatloni korraldamiseks võtta arvesse 2001. a. eelarve koostamisel
8. Otsustati anda nõusolek alaealisele Getter Eltermaa'le kuuluva maja müümiseks
9. määrati sotsiaaltoetused vastavalt sotsiaalkomisjoni ettepanekutele.
10. Otsustati mitte osaleda reklaamiga Sakalajõululehes
11. Otsustati saata Politseiameti k o r r a l d a t a v a l e kriminaalpreventsiooni seminarile 2 inimest.

Suure-Jaani Linnavolikogu novembris

1. Kehtestati kvartali nr 34 kruntide nr 1, 9, 14 ja 15 (Tallinna 13A, Vambola 2 ja 2A) detailplaneering
2. Kuulati Avo Järve ettekannet bussijaama võimalike asukohtade kohta ja tehti ametnikele ettepanek esitada täpsemad kalkultatsioonid varikatusega bussijaama ehitamiseks Tallinna tn 2 või 8 hoone ette
3. Loeti I korda Suure-Jaani linna II lisa eelarvet
4. Loeti II korda sotsiaalkomisjoni põhikirja ja tehti muudatus-ettepanekuid
5. Võeti vastu korruptsioonivastase seaduse rakendamise eeskiri
6. Loeti I korda Suure-Jaani linna tänavate kasutamise ja kaitse eeskirja
7. Võeti vastu Suure-Jaani linna kaevetööde eeskiri
8. Loeti I korda teede ja tänavate sulgemise maksu kehtestamise eeskirja
9. Kohustati linna administratsiooni ametnikke osalema nende vastutusala ühtiva valdkonna komisjonide töös
10. Rahuldati Urve Licht'i avaldus Tallinna tn 2 ruumide erastamiseks
11. Anti nõusolek Pärnu tn 18 kinnistu omandi üleandmiseks välismaalasele
12. Otsustati valida linna 2000. aasta eelarve täitmise aruande auditeerija konkursi korras
13. Otsustati taotleda hansapangaga sõlmitud arvelduskrediidi lepingu pikendamist
14. Kuulati informatsiooni linna omavalitsusliku staatuse 10. aastapäeva tähistamisest
15. Kuulati informatsiooni Mihkel Jürissoni avaldusest lahkuda linnapea ametikohalt 17. detsembril ja määrati selle avalduse arutelu linnavolikogu erakorralisele istungile 7. detsembril

Suure-Jaani Vallavolikogu 24.11.2000.a. istungil:

Kinnitati ühisveevärgi ja

-kanalisatsiooni kasutamise eeskiri Alates 01.01.2001.a. kehtestati vee kasutamise normiks veevarustuse ja kanalisatsiooniga eramutes, kohaliku kütmisega, 200 l elaniku kohta ööpäevas.

Kinnitati Audiitorbüroo Revisor poolt 21.11.2000 koostatud kontrolli aruanne Suure-Jaani Haigla raamatupidamisarvestuse õigsuse ning selle vastavuse kohta EV raamatupidamise seadusele ning rahandusministri poolt kehtestatud juhendite perioodil 01.01.2000 - 30.09.2000.

Aluseks võttes "Töötajate distsiplinaarvastutuse seaduse ja audiitorbüroo Revisor kontrolli aruande 21.11.2000.a. tegi volikogu Suure-Jaani vallavanemale ettepaneku lõpetada Suure-Jaani Haigla direktori Jaanus Tiiratsi tööleping töötaja poolsete töökohustuste rikkumise ja töötaja suhtes usalduse kaotamise tõttu vastavalt Eesti Vabariigi töölepingu seaduse paragrahvile 86 punktidele 6 ja 7

Suure-Jaani valla ametiasutuse teenistujate koosseisu kinnitati noorsoo- ja sporditöö spetsialisti ametikoht. Alates 1. detsembrist asub Suure-Jaani vallas tööle Mati Adamson, kes hakkab noorsoo- ja sporditöö probleemidega tegelema Suure-Jaani linnas, Olustvere vallas ja Suure-Jaani vallas.

Suure-Jaani Vallavolikogu esindajana valiti Sürgavere Põhikooli hoolekogusse Enno Varblane

Suure-Jaani Vallavalitsuse 14.11.2000.a. istungil:

1. Õigusvastaselt võõrandatud maa tagastati:
  - **Väljaotsa** katastriüksus Reegoldi külas tagastati kaasomandisse Ada Purgele, Eda Nodaperale ja Heldur Uusile
  - **Linaale** katastriüksus Võlli külas tagastati Argo Goldbergile
  - **Saariso** katastriüksus Kootsi külas tagastati Jüri Jaeskile
  - **Põdramae** katastriüksus Arjadi külas tagastati Hille Tikkale
  - **Liiva** katastriüksus Põhjaka külas tagastati Hugo Liivale
2. Maa ostueesõigusega erastamine
  - **Keskuse tn 18** katastriüksus Reegoldi külas erastatakse 1/2 ulatuses Ants Sepale ja 1/2 ulatuses Villem Sepale
  - **Viino** katastriüksus Jälevere külas erastatakse Urve Ainjärvele
  - **Tamme** katastriüksus Navesti külas erastatakse Marju Grentsmannile
3. Korteriomandi seadmise teel erastatakse **Keskuse 14** katastriüksus Reegoldi külas, **Olustvere tee 9** katastriüksus Kõidama külas ja **Veski** katastriüksus Sürgavere külas
4. Osaaühingule Renotek kuuluval tanklale ja remondihallile määrati teenindamiseks vajaliku maa suurused

5. Aluseks võttes maareformi seaduse paragrahvi 20 lõike 1^a, Vabariigi Valitsuse 04.04.2000.a. määruse nr 115 "Maareformi seaduses" paragrahvides 23¹ ja 23² sätestatud vaba põllumajandus- ja metsamaa erastamise kord" paragrahvi 4 lõike 2 ja Keskkonnaministeeriumi Viljandimaa Keskkonnateenistuse kirja, võeti vabade metsamaade nimekirjast maha maatükid nr 102 (6 ha), nr 103 (6 ha), nr 104 (7 ha), nr 105 (6 ha), nr 106 (3 ha), nr 107 (5 ha), nr 108 (8 ha) ja nr 109 (8 ha).

6. Aluseks võttes maareformi seaduse paragrahvi 5 lõike 1 ja Vabariigi Valitsuse 04.04.2000.a. määruse nr 115 "Maareformi seaduses" paragrahvides 23¹ ja 23² sätestatud vaba põllumajandus- ja metsamaa erastamise kord" paragrahvi 4 lõike 2, võeti vabade metsamaade nimekirjast maha maatükid nr 18 (10 ha), nr 19 (10 ha), nr 118 (7 ha), nr 119 (10 ha), nr 120 (10 ha), nr 132 (10 ha) ja nr 131 (10 ha).

7. Aluseks võttes maareformi seaduse paragrahvi 5 lõike 1 ja paragrahvi 22.1 lõike 2 ning Vabariigi Valitsuse 04.04.2000.a. määruse nr 115 "Maareformi seaduses" paragrahvides 23¹ ja 23² sätestatud vaba põllumajandus- ja metsamaa erastamise kord" paragrahvi 4 lõike 2, võeti vabade põllumaade nimekirjast maha maatükid nr 6 (20 ha) ja maatükid nr 22 (54 ha).

8. FIE Marina Mäkinen Antsu baarile väljastati kauplemisluba kauplemiseks Sürgavere külas ja tegevusluba alkohoolsete jookide jaemüügiks.

9. Koidama külas kehtestati alates 15.02.2001.a. elanikkonnale ja juriidilistele isikutele müüdava veevarustuse teenuse hinnaks 7.50 krooni 1 m³. Hind sisaldab käibemaksu.

10. Otsustati osaleda Jaanus Siimu fotonäituse korraldamisel ja maksti temale fotonäituse korraldamisega seotud kulude katteks 1000 krooni.

11. Enc-Laili Pajusaarele kuuluva majavalduse, mis asub Põhjaka külas, nimeks määrati Lillenõmme ja Liia Topastale kuuluva majavalduse, mis asub Täevere külas, nimeks

määrati Pähkli.

Olustvere vallavalitsuses

Olustvere Vallavalitsus esitas volikogule järgmised eelnõud

- Detailplaneeringu kehtestamine
- Noorsoo küsimus
- Vabade metsa- ja põllumaade erastamine
- Audiitori määramine
- 2001. a. eelarve kulude finantseerimine
- 2001. a. eelarve esimene lugemine
- 2000. a. eelarve muudatuste kinnitamine
- Koo valla üldplaneeringu kooskõlastus
- Peremehetu vara arvele võtmine
- Avaldused

Väljastati kauplemisluba OÜ Suure-Jaani Vana Apteek kuuluvale Olustvere apteegile.

Kehtestati Olustvere Lasteaed Piilu vastuvõtu ja sealt väljaarvamise kord.

Kehtestati Olustvere Lasteaed Piilu hooajaline tegutsemine 15. augustist – 15. juunini.

Kehtestati Olustvere Lasteaed Piilu lahtioleku aegadeks tööpäevadel kella 7.30-18.00 s.o. 10,5 tundi

Olustvere lasteaed Piilu hookeogu koosseisu nimeti

Agnes Kurg, Riho Kala, Helmen Uusen, Arnold Pastak.

Ehiitsese kasutusluba väljastati Linda Salustele kuuluvale Rätsepa majavalduses asuvalle kuuriamajale, küünile, laudale, kuurile ja käimlale.

Arvati välja vabade põllumajandusmaade hulgast tagastamise taotlusega maatükid nr.21 ja 76 ning vabade metsamaade hulgast tagastamise taotlusega maatükid nr.104,106 ja 119.

Määrati Ehituse kr.A-12 hoonete võõrandamisaegse maksumuse määramiseks ekspertiisi.

Määrati Noodapere, Kuusiku ja Kase erastatava maa suurus ja piirid.

Määrati teenindusmaa ja anti nõusolek maa ostueesõigusega erastamiseks Viljandi Tarbijate Ühistule – Olustvere ja Tääksi kauplusele.

Arutati Tiit Luumi ja Asta Naelaste avaldusi

10 aastat Suure-Jaani linna omavalitsuslikku staatust

6. detsembril 1990 võttis Eesti Vabariigi Ülemnõukogu Presidium vastu seadluse, milliselega teiste hulgas kinnitati ka Suure-Jaani linna omavalitsuslik staatust. Tegemist polnud pelgalt formaalse sammuga, vaid koos kõlava nimetusega anti Suure-Jaani linnale üle ka kohustus korraldada kõiki seadusega ette nähtud kohaliku elu küsimusi. Mõõdunud on 10 aastat ja ajalukku on jäänud nii Ülemnõukogu kui ka aastakümnetagune eufooria omavalitsemisest ja iseseisvusest. Täna on juba üsna selgepiirilisel välja kujunenud arusaamad sellest, milliseid funktsioone peaks üks omavalitsusüksus täitma. Kogemused (ka teiste riikide omad) on näidanud, et olemasoleval kujul on paljudele omavalitsustele muutunud väga raskeks või lausa võimatuks täita kõiki neid ülesandeid, mis mõõdunud 10 aasta

jooksul on omavalitsuste õlgadele laotud. Sellest on tingitud ka täna palju elevust ja ka vastuseisu põhjustav haldusterritoriaalne reform ehk valdade liitmine. Kuid kõigi tänaste raskuste kiuste ei tohiks me unustada või vähetähtsaks pidada neid pöördelisi momente, mida me loeme justki ühe ajalooetapi alguseks. 6. detsembril 10 aastat tagasi tunnistas Eesti Vabariigi kõrgeim võimuorgan Suure-Jaani linna esimeste omavalitsusüksuste seas võimaliseks hooldada kõigi kohaliku elu probleemide eest. Selle päeva puhul on mul hea meel Suure-Jaani Linnavalitsuse ja -volikogu nimel õnnitleda kõiki Suure-Jaani praeguseid ja ka endiseid linnakodanikke.

Mihkel Jürisson
Suure-Jaani linnapea

Veenormi kehtestamine

Suure-Jaani Vallavolikogu kehtestas alates 1. jaanuarist 2001. a. eramute vee kulunormiks 200 liitrit inimese kohta ööpäevas.

Mõned selgitused selles osas.

Ilma veemõõtjata (kuni 31. jaanuar 2001. a.) eramute veetarbimise aluseks on Suure-Jaani Vallavolikogu poolt kehtestatud normid. Kehtinud norm oli 130 liitrit inimese kohta ööpäevas. Mõõtmised näitavad, et eramajade veekulu on tegelikkuses palju suurem. Eriti kevad-suvisel perioodil (kastmised, piima jahutamine, saunad jne.). Kehtinud norm ei tekita eramute omanikel huvi veemõõtjate paigaldamiseks. Uus veenorm arvestab neid aspekte. Lahkarvamuste vältimiseks on soovitat paigaldada veemõõtjate.

OÜ Suure-Jaani Sume

Millised planeeringud meil kehtivad?

Omavalitsuse arengut suunavateks vahenditeks on arengukavad ja üld-ning detailplaneeringud. Arengukava on poliitiline dokument. Planeeringud aga seovad omavahel majandus-, sotsiaal-, kultuuri- ja keskkonnapolitiitika ruumilisel. Erinevalt arengukavast omavad planeeringud, eriti aga detailplaneering, juriidilist mõjujõudu. Üldplaneering on iseloomult üldine strateegiline dokument, detailplaneering on aga põhiliselt taktikaline vahend strateegilise eesmärgi saavutamiseks.

Ehitusõiguse saamine, krundipiiride määramine või muutmine ja maa otstarbe muutmine Suure-Jaani linnas ja temaga piirnevate Päraküla, Nuutre ning Koidama küla osas, Olustvere alevikus, Sürgavere Ülde, Reegoldi, Tääksi küla keskasulas, Munsil asulas ja Navesti mõisaõues on võimalik ainult kehtiva detailplaneeringu alusel.

Suure-Jaani linnas kehtivad:

Suure-Jaani linnas planeerimise ja hoonestamise projekt kui linna ja selle lähiumbruse üldplaneering ja järgmised detailplaneeringud: 1. Pärnu tn. 19, 2. Kõleri tn. 30, 3. Tallinna tn. 8 krundil, 4. Välja tänava korterimajade piirkond, 5. Jaama tn. 7a, 6. Lembitu pst. 19 ja 19a, 7. Ringpuistee 13a, 8. Lembitu pst. 45,

9. Välja tn. 7, 10. Vambola tn. 10, 10a ja 12, 11. Suure-Jaani kesklinna, 12. Jaama tn. 31, 13. Männiku tn. 4 (bensinijaama ja ärimaja), 14. Lai tn. 19, 15. Tallinna tn. 24 (gümnaasiumi võimla), 16. Tallinna tn. 11 (perearst M. Kaskpeiti perearsti keskus), 17. Järve tn. 3, 3a ja Kõleri tn. 6, 18. Supeluse tn. 18, 19. Tallinna tn. 46 ja Vambola tn. 2, 2a ja 20. Tallinna tn. 13a.

1998a. 31 augustist on algatatud Kõleri tn. 3a oü Hausleri puidutöökoja krundi detailplaneering, mis on seniajani kehtestamata. Planeeringute 1-15 kehtivust on pikendatud Linnavolikogu otsusega 27 aprillist 2000a. Linna üldplaneering on koostatud 1982 aastal ja ta kehtivusaega on pikendatud juba kaks korda.

Suurt kaalu linna arengu seisukohalt omab Suure-Jaani kesklinna detailplaneering. Esmakordselt Eestis koostati planeering keskkonna mõjude hindamise meetodil. Kogemus, mis sellega saadi oli planeerimis ja chitusseaduse täiendamise aluseks. Selles projektis osalesid peale Linnavalitsuse ja arhitektide Raivo Mändmaa, Tiia Kallase, Eesti ja SoomeKeskkonna ministeerium, Suunnitelukeskus OY ning keskkonnaekspertiisi firma OÜ Hendrikson & Ko. Ka linnakodanikud osalesid aktiivselt ja aitasid kaasa projekti õnnestumisele kaasa. Projekt oli algselt mõeldud otstarbeka maakasutuse saavutamiseks, töö käigus aga eriti peale keskkonna mõjude hindamise meetodi kasutusele võttu avanesid ka kaugemad arenguvõimalused kuni üldplaneeringulise tasemeni välja. Olemasolev kesklinn sai kõrge hinnangu maastikuarhitektuurilisest seisukohast.

Suure-Jaani vallas kehtivad käesoleval ajal järgnevad detailplaneeringud: Reegoldi küla (Paala aleviku),

Reegoldi küla keskasula kvartal nr. 3 krundite 2,3,4 ja 5, Munsil küla, Päraküla küla ja Suure-Jaani linna kvartal 37,38 osa, Navesti küla mõisaõue osa, OÜ Eesti hõõvellist ja OÜ Timbermann teenindusmaa ja Sürgavere küla keskasula osa.

29. jaanuari 1998a. algatas Vallavolikogu Suure-Jaani Valla üldplaneeringu koostamise. Planeering on koostatud OÜ Eesti maauuringute poolt on vastuvõetud läbiteinud avaliku väljapaneku kuid Volikogu ei ole teda veel kehtestanud. Reegoldi küla detailplaneeringu on Vallavolikogu pikendanud oma otsusega 14 märtsist 2000a.

Olustvere vallas kehtivad järgmised planeeringud: Üldplaneering alates 16 juunist 1999a, Olustvere aleviku elamutsooni ja Ülde küla keskasula detailplaneering.

Olustvere vald omab piirkonnas ainsana kaasaset kehtivat üldplaneeringut, mille kehtivusaega on ka Vallavolikogu 16 märtsi 2000a. otsusega pikendanud. Sama otsusega pikendati Ülde küla keskasula ja Olustvere aleviku elamutsooni detailplaneeringut. 15 juunist 2000a. kehtib juba korrigeeritud Olustvere aleviku elamutsooni planeering. Korrigeerimine osutus vajalikuks avaliku kasutusega haljasalale kõlakvoja ehitusõiguse seadmiseks. 26 oktoobrist on algatatud ka Ülde uue detailplaneeringu koostamine. Kehtestamist ootab veel Tamme mü ehk endise Auksi piimapunkti detailplaneering.

Omavalitsuste poolt koostatud planeeringud on kas täielikult või osaliselt olnud krundijaotuskavad eesmärgiga tagada kiire ja otstarbekas maa erastamine. Kõige keerukam endiste majandikeskuste ehk keskasulate planeerimine, kus majad on paigutatud vabaplaneeringu põhimõtete alusel või täiesti juhuslikult, vee ja elektri ning side liinid paiknevad aga hajutatuna ilma mingi korrapäraga. Eramanduse tingimustes tuleb aga täpselt piiritleda avaliku kasutusega teede tänavate ja haljasalad-pargid ning erakasutusega maad-krundid, see tähendab linnale sarnast struktuuri koos tänavate kvartalite ja kruntidega.

Üldplaneeringuga kehtestatud detailplaneeringu kohustusena Koidama ja Tääksi külas pole õnnestunud planeeringuid koostada tõepärase kaardi puudumise tõttu. Peale maaerastamise lõpuleviimist võib prognoosida erasektori kulul planeeringute osa kasvu. Seni on planeeringuid koostatud põhiliselt omavalitsuste kulul.

Piirkonna arhitekt A. Järve

(Algus esilehel)

Kablis ja siis võttis nad tööle tollane Lahmuse sovhoosi direktor Heino Kiik, kes oli ka ise kulaku poeg. Ema talitus nullikuid, isa oli aiandis. 1956. aastal muutus elu vabamaks ja perega naasti oma koju, kus vahepeal mõnes toas olid elanud isegi sead. Edasised kolhoosiaastad suretasid igasuguse talu. Lapsed ehitasid linna oma elamiseks ja Arjadi kujunes rohkem suvituskohaks. Seal veetsid praegune taluperemees Aivar, tema vend Gunnar ja õde Anneli kõik suvevaheajad. Pärast vanaisa surma läks ka vanaema külmaks ajaks laste juurde linna.

Äsja sõjaväest tulnud, reisis Aivar 1990. aastal sinise taluseltsi eestvedamisel Soome. Ta tutvus sealse talundusega, töötas pool aastat ja tõi koju tulles kaasa veidi tehnikat. Seejärel hakati jälle talu maad harima. Riigitööst vabadel päevadel käisid Aivaril abiks bussijuhi isa Kalev ja õpetajaametit pidav ema Erika, kuid peagi jätsid nemadki tööd-tegemised linnas ja pühendusid maaelule. Vanasse lauta, kus polnud kõva põrandatki, osteti lehmad; põllutöö tegemiseks ehitati ise pöka; muretseti lintraktor, millega oli alul nii keeruline sõita, et võttis pea märjaks. Esimese viljasaagi hoidmiseks kasutati talutuba, kus kotid seisid seinä ääres reas.

1990. aasta lõpus tuli Aivarile külla Soome Taluselts, kes imestas heinakuhje nähes, millest tehti pilti, sest varem polnud selliseid nähtud. Küllalised arvasid, et nad peavad toetama noort hakkamist täis töökat meest, kellel on nii vähearenenud talu. Esimese abina toodi kasutatud traktor David Brown, mis töötas suuremate tõrgeteta mõõdunud suveni. Sõbralikud suhted soomlastega on säilinud tänaseni ning üksiktel käiakse külas. Novembris käis Aivar koos abikaasa Merlega Soomes lõikuspeol.

Merle vanemad Ene ja Jaan Vendla on samuti talupidajad, kuid mitte nii suure majapidamisega kui Arjadi, kus renditud ja oma maad on kokku ligi 300 hektarit. Merle töökus on pärit kodust, Raiestikult talust-laisad ja maal läbi ei löö.

Aivaril-Merlel on peres kuuene Jargo ja kolmene Kerttu. 1995. aastal, mil ehitati kuivati, tulid Merle ja aastane Jargo Raiestikult Arjadile. 1997. aastal sündis Kerttu ja siis valmis uus laut, kus praegu on 35-pealine kolmanda klassi tõukari. Vastused on veel heinaküün, töökoda ja kombainkuur.

Elu oleks veel ilusam, kui riik ja valitsus poleks maaelu vastu. Talutoodangu kokkuostuhinnad langevad, aga tootmiseks vajamineva elektri ja kütuse hinnad tõusevad. Toetuste maksimisega viivitatakse ja neid kärbitakse lubatust alati väiksemaks. Piimakombinaat on tihti talule võlgu, nii et tuleb helistada ja manguda mitu kuud, enne kui raha kätte saab. Kui nendega kurjustama hakkad, ei taheta raha üldse anda. Igal kuul aga on ju raha vaja maksude, liisingu ja arvete maksimiseks. Ja talumees hoidku selle eest, kui riigile võlgu jääb-kohe peab hakkama viivist maksma.

Riigi toetust enam pole, aga suured investeeringud on tehtud, hing Arjadile antud ning teistigi kui talutööd tehes pole enam elu mõeldav. Tekkis ainult veidi vaba aega, et lastega Tallinna loomaaeda minna.

Janika Siim

Talu pispere Jargo ja Kerttu koos Pontu ja Joosuga. Koer Joosu oli taastatud talus esimese loom. Taamal on uusehitised: kuivati, laut ja heinaküün.

FOTO: Jaanus Siim.

Korteriomandi seadmine on vajalik selleks, et vallasasjana omandatud eluruumile erastada mõtteline osa elamu alusest ja teenindamiseks vajalikust maast ning kanda see kinnitusraamatusse korteriomandina. Korteri vallasasjana on tsiviilikäibes kuni 2001. aasta 31. detsembrini. Pärast seda tähtaega ei saa korterit enam vallasasjana müüa, osta, pantida, kinkida ega pärandada.

Maa erastamise avaldusi saavad esitada korteriomanikud, registreeritud korteriühistud või erastamise kohustatud subjektid. Olustvere vallas on seni korteriomand seadnud Mudiste maja nr. 39, Täaksis Tammi elamule ning Olustvere aleviku Jaama nr. 20. Lisaks on esitatud ainult üks vormi-

probleeme elanikel on vaja maja juurde pääseda nii jalgsi kui mitmesuguste sõiduvahenditega, kuhugi peab paigutama laste liivakasti, prügikasti ja pesunõõrid, maja remontimiseks on vaja vaba juurdepääsu mehhanismidele ja nende liikumiseks ümber maja.

Maamajade juures on mitmel pool rajatud viljapuude ja marjapöösaste istandused. Seega on vajalik teenindamiseks vajaliku maa määramine vallavalitsuse poolt. Kui erastatakse ainult hoonealune maa, tuleb muu maa kasutamiseks seada maa omanikuga servituudid, mis on tasulised. Tasu tuleb hakata maksma igal aastal kui kehtib servituut.

Linnarahvas kohtus oma valitsejatega

29. novembril kogunes Suure-Jaani Kultuurimaja palju rahvast, et kuulda linnajuhtidelt, mida tehakse piirkonna elu edendamiseks. Väga huvitava ja põhjaliku ülevaate andis volikogu esimees Märt Moll, esines linnapea Mihkel Jürisson ja kõik volikogu komisjonide esimehed. Linnarahvas kuulis, et pingelist tööd tehakse selle nimel, et korda saaksid seadusandlikud dokumendid ja päris palju on juba ära tehtud. Üllatavalt palju esitati saalist küsimusi ja linnaelanikud olid mures linna käekäigu pärast. Saadi kuulda, et Suure-Jaanis on elanikke natuke alla 1400, kuid maksumaksjaid on vaid 480 inimese ringis. Meeldivat üllatust kohtumisel noored gümnaasiumiõpilased Priit Toobal ja Maarja Lillsaar, kes olid ette valmistanud küsimused, millele vastasid Märt Moll, Mihkel Jürisson ja Roman Aver. Õpilasnõukogu aaspresident ja hoolkogu liige Priit Toobal esitas Leoles avaldamiseks ka vastused, mis ta oma küsimustele sai:

1. Kas piirkonna arengukava aastateks 2000-2003 on juba koostatud ja kui on, siis millised on selle põhijooned? Põhijoonest ei saa veel rääkida, kuna arengukava on koostamata. Tegelema hakatakse sellega järgmisel aastal ja suureks abiks on lootus, et rahalist abi saame Taanist.

2. Valimiseelselt lubasite paigaldada linna sissesõiduteedele kaardid infoga, linna suunaviidad? Sellega praegu tegeletakse. Bussijaama juurde paigaldatakse suur maakonna- ja linnakaart. Suurimaks probleemiks on jällegi raha.

3. Tegutsemiskava lühiprojektis lubasite hullumeelseid ideid. Kas neid on ka ellu viima hakatud? Kihelkonnakiik on juba valmis.

4. Missugustel kruusakatttega tänavatel jätkatakse remonti? Lembitu, Ilmatari; Ringpuistee.

5. Kus on jätkatud linna tänavavalgustuste süsteemi kaasajastamist ja milliste enne valgustamata tänavatele on paigaldatud valgustid? Põhisuund on võetud selline, et kaasajastatakse vanimad valgustid ja kui need on korras, hakatakse mõtlema uute paigaldamisele. Raskendab sedagi tööd rahapuudus.

6. Kas on hakatud tegelema linnasauna probleemiga? Sellele on väga palju mõeldud, kuid lõpliku lahenduse ni ei ole veel jõutud.

7. Lubasite toetada koolisporti ja kohalikke spordiklubeid. Kas seda on tehtud ja kui suurtes summades?

Sporti olemas jõudumööda toetanud ja seda tehakse ka edaspidi, arvestades muidugi meie rahaliste võimalustega.

8. Kas sellel aastal

minimumpalgaliste töötajatele jõulupremiat makstakse ja kas linnaametnikud ise saavad preemiat?

Kui anda ühtele, siis anda juba kõigile. Kuid kuna raha ei ole, siis järelikult ei anta kellelegi.

Kokkuvõtte kohtumist: Põhiliselt jäi arusaamatuseks linnavalitsuse ja härra Margus Luukeni vaheline suhe. Rahvale soovitati end natuke rohkem valgustada küsimustes, mis puudutavad linnavalitsust ja volikogu. Volikogu istungid on lahtised ja infot saab ka linnapea ja sekretäri käest. Inimestele soovitati tulla ettepanekutega linnavalitsusse. Samuti saaksid kõik raamatukogust kätte volikogude materjalid ja muud materjalid valitsuse töö kohta. Sain aru, et selle valitsemisaasta jooksul on palju ära tehtud, kuid alati saab paremini. Naerma ajasid sarkastilised küsimused kelleltki proua Valdsonilt, keda tegelikult olemaski ei ole. Need olid suunatud härra Märt Mollile ja Mihkel Jürissoni pihta. Hea oli kuulda, et tööle on asunud kõik komisjonid ja mina panen neile suured lootused. "Kihelkonnal" on veel aega tegutseda mitu aastat ja usun, et nad täidavad kõik oma lubadused. Need on ju teostatavad. Jõudu tööle!

Priit Toobal

Korteriomandi seadmisest kortermajades Olustvere vallas.

Kohane avaldus Olustvere aleviku Päikese 2 elanikelt. Maa erastamise avalduste esitamise tähtaega pikendas riigikogu 15. novembril 2000 kuni 31. detsembrini 2001. Sama seadusega võttis seaduseandja vastu ka mitmeid muudatusi korteriomandi seadmisel. Enne 31.12.2000 esitatud maa erastamise avalduste puhul kuni 24 (kaasa arvatud) korteriga majadele antakse tasuta kahekordne hoonealune maa, peale 01.01.2001 esitatud avalduste puhul aga ainult hoonealune maa. Hoonealune ja selle teenindamiseks vajalik maa määratakse kindlaks plaanimaterjali alusel, kui hoone chitamisel on tehtud selleks maaeraldus. Olustvere vallas chitatud elamutel puuduvad maaeraldused. Alevikus ja Ülde keskasulas on hoonealune ja teenindamiseks vajalik maa kindlaks määratud detailplaneeringutega. Teistel valla territooriumil asuvatel kortermajadel detailplaneering puudub ja krundi suuruse määrab vallavalitsus. Seaduseandja annab võimalusel uuel aastal erastada ainult hoonealune maa. Siin aga tekib mitmeid

Korteriomandi seadmine on seotud mitmete kuludega, mille peavad korteriomanikud tasuma enne korteriomandi kinnistamist. Esimene ja üks suurematest kuludest on maa mõõtmine. Maa mõõtmine tuleb läbi viia ka siis, kui erastatakse ainult hoonealune maa, sest sellele tuleb moodustada iseseisev katastriüksus. Maa mõõtmine maksab alevikus ca 1900 krooni olenemata krundi suurusest. Maa hind elumajana Olustveres on 8 EVP krooni/m², elamutel on sooduskoefitsient 0,5, seega maa hind erastamisel 4 EVP krooni/m². Maa erastamise kulude katteks tuleb tasuda 200.- krooni maja krundi kohta. Hooneregistri öend maa erastamiseks on 50.- krooni korteri kohta, sellele lisandub ca 200.- krooni maja kohta inventariseerimisplaanide ja puudu olevate ostumüügilepingute tõestatud koopiate eest. Notari tasu on 40.- krooni korteri kohta. Korteriomandi seadmise asjaajamise kulu on 100.- krooni korteri kohta. Kulude arvestus on esitatud väga ligikaudsena, sest puuduvad andmed korterite ja maksumuse kohta. Samuti ei ole teada hooneregistri toimingute tasu. Erastamiskulude summa täpsustamisel esitatakse igale korteriomanikule arve koos kulude kalkultatsiooniga. Kuna Olustvere valla korterite omanikud ei ole esitanud maa erastamise avaldusi ja korteriühistuid ei ole registreeritud, otsustas vallavalitsus kui erastamise kohustatud subjekt algatada korteriomandite seadmine vallale erastamiseks üle antud majades.

Olustvere vallas tegeleb korteriomandi seadmisega Agu Adamson. Info telefoni 77-620.

Olustvere lood

Hea lehelugeja!

Olustvere mõisas on tegeldud kutsealase õpetusega juba 1920. aastast alates, mil siia kooli toodi põllumehi koolitanud Aleksandri-kool.

Erinevatel aegadel on koolil olnud kümnekond erinevat nime ja käesoleva aasta algusest kanname Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskooli nime. 1999. a viidi kool Põllumajandusministeriumi haldusalast Haridusministeriumi alluvusse (taoline üleviimine on toimunud ka 1936. a – ei midagi uut siin päikes all). Samas tuleb tõdeda, et maailma tehnoloogiline areng ja sellega seotud majandus on viimase 20 aastaga väga palju muutunud, need ei ole ka meie koolist mõõda läinud.

Põllumajanduse osatähtsuse vähenemine on kahandanud ka selle eriala vastu huvi tundvate õpilaste arvu. On lisandunud uued erialad: sekretäritöö, turismikorraldus ja tootlusteeningus. Varasemast enam on korraldatud meie erialadega seotud täienduskursusi ja õppepäevi. Oleme püüdnud lahtuda sellest, et meie koolitus annaks igakülgset praktilised kutseoskused ja ettevalmistuse eluks. Selleks on kool väljaarendanud baasi õppepraktika läbiviimiseks ja suurendanud praktika osatähtsust õppekavas. Õpilased saavad oma esimesed praktilised kogemused turismikeskuses, söökla ja õppetalus, nende kasutuses on kaasaegsed arvutiklassid ja

raamatukogu. Tähtis osa on ettevõtte praktikatel, mis sooritatakse Eestis ja osaliselt ka välismaal. Siinkohal suur tänu ettevõtetele, kes on olnud kooli koostööpartneriteks.

Väga oluline on kooli jaoks õpetajate pidev täiendkoolitus nii Eestis kui ka projektide kaudu toimuv koolitus teistes riikides. Osalemine kooli allüksuste töös hoiab õpetajaid praktilise eluga kursis. Osade ainete ja teemade õpetamisse kaasatakse külalislektoreid ettevõtetest ja teistest koolidest. Oma kooli väärtusteks oleme seadnud avatuse, arengu, aktiivsuse ja andumuse ning loodame pakkuda parimat kutsealast ettevalmistust tööturul läbilõõmiseks.

Olete oodatud tutvuma meie kooliga nii Olustverre kui ka koduleheküljele <http://alex.vil.ee>.

Samuti on teretulnud kõik ettepanekud erialade arendamise ja koolitussoovide osas, et suudaksime pakkuda parimaid lahendusi, mis aitaksid kaasa ka piirkonna arengule.

Arnold Pastak

FOTO: Jaanus Siim.

Põllumajanduse eriala

Olustveret kui kooli tuntakse Eesti maainimeste hulgas eelkõige põllumajanduse eriala järgi, mida siin on õpetatud aastakümneid. Praegune õpetamise sisu erineb siiski oluliselt aastatega, kus Olustveres valmistati ette taimekasvatusspetsialiste – agronome. Praegu on õppekavas taimekasvatuse kõrval loomakasvatuse, mehhaniseerimine ja majandusõpetus-ettevõtlus. Sellest tulenevalt on põllumajanduse eriala lõpetanud põllumajanduslik baasharidus, mille toel on võimalik leida tööd erinevatüübilistes põllumajandusega tegelevates ettevõtetes või jätkata oma õpinguid Eesti põllumajandusülikoolis.

Põllumajanduse eriala õpetamine ei ole ainult teoreetiline õppetöö koolis. Olustvere Õppetalu baasil toimub nii esmaste töösüste omandamine kui ka hilisemad õppepraktikad ning treeningud. Õppetalu kasutada on 503 ha maad (põld, rohumaad, mets); loomakasvatuse põhitõdesid õpitakse tundma sigalas, tallis ning Paala OÜ veiselaudas (tänu Paala rahvale!). Kolmandal õppeaastal on õppekavas ette nähtud 5 kuud kestev praktika, mis valdavalt toimub Eesti ettevõtetes ja taludes – meie koostööpartneriteks on olnud AS Adavere Agro Jõgeva maakonnas, Haage Suurtalu Tartu maakonnas, Takkasaare talu Järva maakonnas ning Viljandi maakonnast Pajumäe talu (A. Veidenberg), Matsi talu (T. Vaidem), Oru-Nõlvaku talu (A. Libek) jt. Võimalik on praktika

sooritada ka väljaspool Eestit, praktikakohad pakub välja Eesti Talupidajate Keskkliit.

Põllumajandust õpib Olustveres praegu 60 noort inimest. Võib ju küsida, miks me neid õpetame, mida nad hiljem oma põllumajandusliku haridusega peale hakkavad. Julgen aga väita, et maal tööd jätkub – puudus on oskajatest inimestest nii looma- kui ka taimekasvatuses. Ettevalmistuses oleme pidanud oluliseks, et õpilane saaks teadmisi ja oskusi võimalikult erinevatest maaelu valdkondadest, mis tekitab tal soovi edaspidi maale jääda ja seal ka toime tulla.

Meie kool jätkab põllumajanduse eriala õpetamist ka järgmisel aastal, vastu võtame nii põhi- kui ka keskharidusega noori. Uudisena võiks lisada, et järgmisest aastast alates on põhikooli lõpetanutel võimalik põllumajanduse kõrval spetsialiseeruda ka aianduse erialale. Ainukesena Eesti kutseõppeasutustest on Olustvere säilitanud põllumajanduse õpetamisel ka kaugõppe vormi. Vastuvõtt kaugõppesse kestab detsembri lõpuni ning sel aastal esimest korda saab lisaks põllumajandusele õppida ka mesinduse erialal.

Lugejatele kõike head soovides ning meeldivaid kohtumisi lootes

Miralda Paivel
Olustvere TMK taimekasvatuse
õpetaja, põllumajanduse eriala
koordinaator

HARIDUSUUDISED

Suure-Jaani Gümnaasiumi õpilane Martin Pentson on bioloogiaõpetaja Lii Valdmaa sõnul looduse vastu huvi tundnud juba seitsmendast klassist alates. Kuid koolile on ta kuulsust toonud mitmel alal, võites auhinnalisi kohti olümpiaadidel. Suure-Jaani kool on liitunud koos vabariigi 30-ne teise kooliga ülemaailmse projektiga Globe ja Martingi teeb lausa teaduslikke uuringid nende projektide raames, tehes veevaatlusi, mõõtes veetemperatuuri, pH-d, hapnikusisaldust ja nitraate Suure-Jaani järves.

Noored muretsevad tuleviku pärast

17.- 19. novembril toimus Haagis, Hollandis, rahvusvaheline noorte kliimakonverents, kust võttis osa 118 õpilast 61 riigist. Põhiküsimus oli kliima soojenemine.

Iga riik oli saatnud 2-3 õpilast esindama oma maa noori. Ka Eesti Vabariiki esindas kaks õpilast, Martin Pentson Suure-Jaanist ning Raivo Russak Rõngust. Üritus ise toimus CoP6 konverentsi raames ning peaaesandeks oli ettepanekute ja tegevuskavade esitamine täiskasvanutele. Konverentsi president Jan Pronk sõnas, et noorte häält võetakse kindlasti kuulda.

Kui esimesel päeval oli iga riigi ülesandeks koostada poster oma maa ja rahvuse kohta ning tuli ära märkida ka suurimad keskkonnalased probleemid, siis järgmisel päeval jagati kõik vabalt moodustatud gruppidesse. Iga rühm pidi loosiga saadud regiooni kohta kokku panema ühe külje ajalehest. Kõigil õpilastel oli oma ülesanne: kes vastutas ekspertide ja teadlaste intervjuerimise eest, kes kirjutas artikleid, valis pilte, otsis materjale raamatutest ning Internetist. Ühiselt tuli kirjutada ka juhtkiri, mis kajastas rühma arvamust probleemi kohta. Kogu tegevus toimus "ajalehe toimetuseks" muudetud saalis, kus igal grupil olid oma arvutid ja vajalik tehnika zurnaali õigeaegseks valmis saamiseks (ka rangetest tähtaegadest tuli kinni pidada). Töö tulemus oli näha laupäeva hommikuks ning see ilmus kõigi Hollandi suuremate päevalehtede vahel tasuta lisana.

18. novembril moodustati uued rühmad ning loositati välja teemad: ühiskonna teadus ja osavõtt kliima soojenemise protsessi pidurdamises, probleemid seotud energia ja veega ning looduskaitsega. Hommikul räägiti võimalikest tagajärgedest erinevates

regioonides: näiteks Eestis on oodata mitte suvede, vaid just talvede soojenemist. See tähendab, et kaovad lumised talved, sajab aastaringselt ainult rohkem vihma. Seega taandub Eesti kliima kahеле aastajaale: sügis ja kevad, mõlemad vihmased. Kuid CoP6 kohtumiste sarja raames on juba kuus aastat palju räägitud sellest, mis juhtub. Vähe teatakse sellest, mida tuleks ette võtta, et seda protsessi pidurdada. Arutasime, kuidas saaksime me ise, valitsused, ettevõtted ja asutused ning CoP6 konverents aidata kaasa kliima soojenemise pidurdamisele. Meie tegevuse lõppresultaadiks oli vastuvõetud deklaratsioon, mis loeti pidulikult kohtumise lõpetamisel ette Jan Pronk'ile.

Otsustati luua kindlasti ka noortühendus, mille eesmärgiks oleks anda inimestele teada, et probleem eksisteerib ning soojenemine on alanud ja igaüks saaks kaasa aidata selle probleemi ärarahoidmisele. Nüüdseks on lükatud idee käima ning loodetavasti saame me uue aasta alguseks täidetud oma pikema eesmärgi. Avatud on juba maililist ning valmis on ka esimesed versioonid meie tegevust tutvustavatest kodulehekülgedest. Tegemisel on veel ühine jututuba. Toetust on avaldanud ka CoP6 konverentsi organiseerijad ning on leitud kontaktisik Marokost, kes üritab meid taas kokku viia järgmisel aastal eelnimetatud riigis.

Kuigi õpilased jõudsid noorte kliimakonverentsil üksmeelele, siis CoP6 kohtumise kohta võib öelda, et see ebaõnnestus: vajalikud kokkulepped jäid saavutamata ning otsused vastu võtmata. Järgmise aasta juunis-juulis toimub ürituse teine vaatus. Ehk osutub see siis edukamaks!

Martin Pentson

Olustvere Maanaiste Seltsi tegemistest

Olustvere Maanaiste Selts (OMS) asutati 14.12.1997.

Mittetulundusühinguna registreeriti selts 21.3.1999. Käesoleval hetkel kuulub seltsi 28 inimest.

Ühiseid ettevõtmisi on pea kolme aasta jooksul kogunenud hulgaliselt. Korraldatud on õppepäevi ja erinevad kursusi nii söögi tegemise kui ka käsitöö valdkonnast. Samuti on OMS korraldanud kohaliku seltsielu, osaledes nii igakuisel "Ostan-müün-javahetan" kaubapäeval, kui ka Olustvere pargipeol. Traditsiooniks on saanud igaaastased sügis- ja kevadpeod koos käsitöönäitustega. Koostööd tehakse mittetulundusühinguga "Kodukant". Maanaiste seltsi tegemised on ulatunud oma vallast ka väljapoole. Sidemeid on loodud naabervaldade naisseltsidega,

kellega koos korraldatakse ühiseid väljasõite ja kursuseid. OMSi eesmärgideks on:

- kodunduse ja kodukultuuri edendamine;
  - paiklik rahvakultuuri säilitamine ja edendamine;
  - enesearendamine ühiselt koos käies;
  - erialaringide korraldamine;
  - teadmiste, oskuste vahendamine;
  - koostöö analoogsete institutsioonidega.
- Kontaktandmed:**
Olustvere Maanaiste Selts
Olustvere 70401
Esinaine Tiiu Kotsar
tel 043 74 200
e-mail: kotsar@eau.ee

Leole leht soovib oma lugejatele
rahulikke jõule
ning edu uuel aastal!

Täaksi kool 1875 – 2000

(Algus eelmises lehes)

1952. aastal sai kool nimeks Täaksi 7-klassiline kool, 1961. aastal Täaksi 8-klassiline kool, 1964. aastal muudeti kool pikapäevakooliks. 60-ndad aastad on kooli elus olnud igati tähelepanuväärsed.

Kolhoos "Kalevi" maadest saadi uue kooliaia jaoks 1 ha suurune maatükk, kuhu rajati õppe-katseaed, marja- ja õunaaed ning kus kasvatati kõigivilja kooli söökla tarbeks. Kooliaia tarastamise ja heki istutamise töö tegid õpilased.

Olulise muutuse kooliellu tõi kooli juurdehituse valmisaamine 1964. aasta detsembris, ehitajaks Viljandi Remondi- ja Ehitusvalitsus. Juurde saadi 5 klassiruumi, töötuba, muusikaklass ja saal.

Vabanenud ruumidesse hakati sisse seadma õppekabinette. Nii valmis ajakohane füüsikakabinet.

1964/65. õppeaastal ehitati vanas majas välja keskküttesüsteem; veevärk ja köögiblokk keldrikorrusele olid valminud juba paar aastat varem. Direktor Endel Päeva väsimatul ettevõtlikkusele ja õpetajaskonna üksmeelsele toetusele oli Täaksi kool kujunenud üheks moodsamaks ja nägusamaks maakooliks.

Järgmise suurema ehitamise võttis ette 1974. aastal direktoriametisse asunud Tiit Bakhoff. Alustati ainekabinettide väljaehitamist. Alklasside, bioloogia-geograafia ja

vene keele kabinet olid rajooni paremate hulgas.

Seoses kooliuuenduse ja 6-aastaste laste koolitulekuga võeti majas jälle ümberkorraldusi ette. 1988. aastal likvideeriti kooli internaati ja kahest magamistoast ehitati vanasse majja saal. Endisest saalist sai klassi-mängu- ja magamisruum 6-aastastele. 1978 oli kooli direktorina tööle asunud Jaan Hansen. Kui maakoolides lubati taas avada raamatukogud, oli Täaksi kool üks esimesi rajoonis, kes selle teoks tegi. J. Hansen tellis Suure-Jaani Metsamajandi puidutöökojalt raamatuvõrdkujud, Täaksi külaraamatukogu ja teiste rajooni raamatukogude toetusel saadi lastele lugemisvara. Raamatukogu ja õpilaste huvituba paigutati internaadi alt vabanenud ruumidesse.

Pikapäevakool kaotati 1988. aastal. 6-aastaste saamine koolikohustuslikeks tõi kaasa nime muutumise – Täaksi 9-klassiline kool. 1992. aastast kannab kool Täaksi Põhikooli nime.

Tänavu, XXI sajandi ja uue aastatuhande algusaastal tähistame Täaksi kooli 125. sünnipäeva. Nende aastate jooksul (ja juba aastaid varemgi) on lapsi teadmiste juurde juhatanud, õpetanud ja kasvatanud väga palju õpetajaid ja igauks neist on jätnud oma jälje. Paljud Tillu-Reinu Täaksi õpetajatest on siin töötnud aastakümneid.

Mardipidu isadele

Praeguse kiire elutempo juures on vanematel, eriti meespool, raske leida töö kõrvalt aega lapsele ja tema tegemistele. Mardi- ja isadepäevapeole Suure-Jaani lasteaias "Sipsik" kogunes oma laste esinemist kaema üllatavalt palju publikut ja mis rõõm – enamis isad, vanaisad. Noorem rühm esitas peo algul oma väikese sügisese etteaste ja mudilased kinkisid issidele nende portreed,

mis olid kõik "isetehtud – hästitehtud". Mardihõnguline vanem rühm põimis oma esinemisse ka isside võistlused – lipsu sidumise, "konnade" võiduhüppamised ja klotsidest "toidu" pessa kandmise. Ühistantsudega lõppenud perepidu nautisid nii emad-isad, lapsed – mardisandid ja vaevanäinud kasvatajad.

Janika Siim

Mardi "Sipsikus". FOTO. Jaanus Siim.

Austatud Suure-Jaani valla rahvas!

Käes on detsember, jõuluku, talvekuu. Peaks olema külma ja lund, kuid ei ole. Nagu meie eluski, peaks, kuid ei ole. Üleval on jõulukuused ja süüdatud adventiküünlad. Ja mida lähemale hakkavad jõudma jõulud, seda pidulikumaks muutume meie ise. Meie südamesse hakkab pugema jõulurahu ja –rõõm. Laste juurde on tee leidnud päkapikud ja potavad tasahilju midagi sussi sisse. Kõik märgid näitavad seda,

et aasta 2000 hakkab lõppema. Ja kui seda lund ka tuleks ja kataks maa ilusa valge vaibaga.

Soovin Teile kõigile ilusaid ja rahulikke jõule, et igas kodus oleks jõulukuusk ja põleksid küünlad ja tuleks jõuluvana.

Rõõmsat aastavahetust!

Suure-Jaani vallavanem
Ain Olesk

Esimene koolijuhataja Jaan Moor oli Tillu-Reinu koolmeistriks 20 aastat (1875-1895), tema kaasaegne ja järglane Jaan Hansen 28 aastat (1883-1911).

Johannes Laur töötas koolijuhina ja õpetajana 26 aastat, olles agar seltskonnategelane ja tugev lauluõpetaja, Lilli Laur 12 aastat (1921-1933)

Anna Koppel (1919-1942) oli esimene Tillu-Reinu õpetaja, kes ise selle kooli oli lõpetanud. Väljaspool kooli oli ta üks esimesi Täaksi raamatukoguhoidjad-laenuajajaid.

August Kirseld pidas koolijuhametit raskete sõja- ja sõjajärgsetel aastatel ning töötas direktorina ja õpetajana 21 aastat.

Erilise austuse ja tänutundega meenutavad kolleegid ja vilistlased Peeter Veevot (1944-1962), kes oli õppealajuhatajana korraarmastuse ja täpsuse võrdkuju. Tema asutas kooli mandoliiniorkestri ja viis maalapsed, lauljad-pillimängijad ning ka Täaksi segakoori esinema pealinna.

Johanna Veevo (1944-1962) käe alt tulid laimatult matemaatikat oskavad õpilased, samuti oli ta klaverisaatja

rahvamajas ja kooli üritustel.

Endel Päeva (1946-1973) töötas koolidirektorina ja õpetajana 26 aastat. Tema tööaastaid iseloomustab väsimatu hool koolimaja uue osa valmimisel ja kooli majandusliku baasi kindlustamisel. Iga vaba minut kulus poistega töökojas nokitsemisele või kooli ja rahvamaja näiteringi juhendamisele. Esimest korda kooli ajaloo said Täaksi lapsed esinema televisiooni (näidendiga "Puuk").

Praegusel direktoril Jaan Hanseni lähel 23. tööaasta. Ja jälle mürisevad kooliõuel masinad, et rajada alusmüüri veel ühele juurdehitusele. Teoks on saamas ammu igatsetud spordisaali ehitamine.

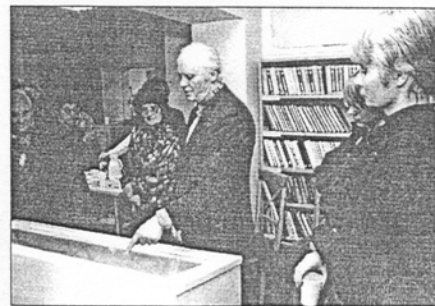
Staažikamaks õpetajaks Täaksi koolis (49 a) võib pidada allkirjutanut. Pikki aastaid on Täaksi koolis teadmisi jaganud kooli vilistlased Lilja Metsvahi (1958-2000) ja Asta Esku (1957-1982). Oma töö ja hoole on pühendanud Täaksi kooli lastele Ellen Randaru (1968-1998) ja Urve Tõkke (1964-1999). (järgneb)

Astrid Päeva
kauaaegne Täaksi kooli õpetaja

RAAMATUGA SÕBRAKS

Raamatu aasta suurüritus

Kolmel korral on Suure-Jaani Raamatukogu andnud raamatuhuvilistele võimaluse kuulata bibliofiil Vallo Rauna sisutihedat ja informatiivset loengutsükli. Sirviti vanu raamatuid, aabitsaid ja kalendrid. Vallo Raun suutis kuulajaid nautada isemoodi suhtuma raamatutesse, sest bibliofiile ei huvita mitte üksnes raamatu sisu, vaid ka selle

Vallo Raun tutvustab ekspositsiooni.
FOTO: Jaanus Siim

kest, isegi lõhn, sissekirjutised, sifiti valik ja palju muud. "Kui kohtute mingi trükisega, siis pange tähele, mida on sel teile öelda," rääkis Vallo Raun.

Suurima kummarduse teeb bibliofiil Eesti talupojale, kes raamatu soetamist oluliseks pidas, seda peertule valgusel luges ja lastele edasi pärandas, nii et see suure imena, vaatamata laastavatele sõdadele, looduskatastroofidele, katkule ja näljale on vastu pidanud. Tema põhihuviks on koguda pärisorjuseaegset eestikeelset veerimislektüüri, niisiis aastani 1820. Saadi veel teada, et iga paari aasta tagant anti välja aabits-katekismus. Sõna "aabits" tuli kasutusele 19. sajandi keskpaigas, enne seda olid ABD – raamatud. Aabitsaid anti välja suurtes tiraažides. Esimene illustreeritud aabits ilmus 1841.aastal, Eesti vanim kalender ilmus 1732.aastal (1747.a. trükiti kalendrit juba 20 000-kes eksemplaris).

Praegu on raamatute trükiarv 500-5000 eksemplari, harva üle selle. See-eest nimetusi ilmub aastas üle 3000-de, seega peaaegu 10 eri raamatut iga päev.

Raamatu aasta üritused raamatukogus pole veel lõppenud. Vallo Raun on nõus tulema rääkima näiteks vanadest kokaraamatutest.

Kes on huvitatud, et tööle hakkaks raamatuseaduse klubi, andku teada raamatukogutöötajatele. Tore oleks kord kuu kokku saada meie hubases raamatukogus, kus saaksime üksteisele kõnelda läbiloetud raamatutest ja kuulata ülevaateid uudiskirjandusest ja ehk on nõus meile külla tulema ka mõni kuulus kirjanik. Sisukat raamatu aasta jätku kõigile!

Tiiu Jürjadio

MUUTJAD

Suure-Jaani on kuuluse poolest, et siin on eraisikul interneti püsiühendusi tehande elaniku kohta rohkem kui kusagil mujal Eestis.

OÜ Inseliast külgvaates

OÜ Inselia elukäik algas 1997.a. kevadel. Inernetiteenust pakub Inselia alates 1.-st juulist 1997.a. Ajalises järjestuses arenesid asjad umbes nii nagu järgnevas kirjutatud.

Tallinnas Internetiviirusega nakatunud Tõnu Samuel tuli oma haigusega Suure-Jaani vanavanemate juurde oma põdemispäevi veetma. Peagi selgus, et niisuguse diagnoosiga haigele on siinne elu tõeline nõrk. Interneti minemiseks tuli kodutelefon välja lülitada, arvuti läbi ragisevate telefoniliinide ja elajalooliste releejaamade mingi kauge Internetipakkaja serveri külge haakida. Saadud ühendus oli aeglane, tihti katkev ja apla minutimaksuga – "nälja viletsus".

Püsiühenduse ostmise ühele kasutajale oli ja on siiani liiga kallis. Tuli leida nakatumisvõimelisi ja neid (ilmselt nooruse karastamuse tõttu) leidis.

Idee realiseerimiseks tuli kohapeale luua Interneti jaotuskeskus. Ei jäänudki muud üle, kui asutada firma, teha endale ja seejärel serveriks sõimatud arvutite selgeks sõna Linux sügavam tähendus, valida Viljandist Internetipakkaja firma, osta Viljandi ja Suure-Jaani vaheline püsiliin, osta selle liini otsa pikamaa modemid ja – oh õudust! leida iga kliendi kohta ka veel kaks modemit. Polnud pääsu, mõtlesime välja ja tegime valmis omaloomingulised lühimaa modemid, millised osutusid seni saada olevatest 3-4 korda kiiremateks. Kaabliühenduste vedamisest klientidena jätkaks seekord rääkimata.

Nojahh, poolteist aastat võis ükskõik kes meist soovis, klientide hulga ühe käe sõrmedel üles lugeda. Muidugi ühe sõrme taha mahtus teatud perioodil terve Suure-Jaani Gümnaasiumi arvutiklass.

Peale mõningast "stabiilsusperioodi" leidis Kõleri tänaval üks tegijamees – Veiko Sepp, kes 1998.aasta lõpus sinest Interneti sõpruskonda otsustavalt laiendama asus. Siinkohal olgu öeldud, et täna tuntakse Veikot kui Viljandi maakonna parimat arvutivõrkude administraatorit.

1999.aasta lõpus hakkas Inselia Internetiüritust toetama Marko Reimann – infotehnoloogiaspetsialist, kelle abi ja oskusi me kõik iga päevaga üha enam vajama hakkame.

Tänu minu aktiivsele tegevusele eraldas Viljandi Maavalitsus 1999.aasta lõpus raha andmeside raadiokeskuse ja ühe raadio-kliendipunkti ostuks. Õnnelikuks tehti selle tehinguga Lahmuse Eriinternaatkool jaanuaris 2000. Raadiokeskuse teenustest saavad aga kasu kõik püsiühenduse omanikud Suure-Jaanis.

Käesoleva aasta kevadel otsustas Suure-Jaani Vallavalitsus piirkonna andmesidearengu toetamiseks astuda OÜ Inselia osanikuks ning eraldas summa, mille eest juulikuus tekitasime raadiolingi (raadioühenduse) Kõidama külla. Momendil on seal viis klienti.

Suure-Jaani Vallavalitsuse poolt on OÜ Inselia juhatuse liikmeks valla majandusarendusnõunik Mart Perve.

Selle kirjutise ilmumise ajal toimub aga järjekordse raadio punkti aparatuuri seadistamine, mille paigalduskohaks saab Sürgavere küla.

Kõleri tänava piirkonna klientidele saame öelda, et seoses lähipäevile käiku mineva paralleeliliiniga muutuvad teie sideliinid kaks korda kiiremaks ja näod kaks korda rõõmsamaks.

Kokkuvõttes ütles nii, et suured firmad jõuavad maapiirkondadesse omi teenuseid pakkuma alles siis, kui miski kullaläikeline nende vaimusilma ette tekib. Seni aga on siinsel rahval vaja läbi ajada omal jõul ning ma kiidaks küll neid entusiaste, kes palka küsimata on maailma Interneti vahendusel Suure-Jaani rahvale kätte toonud. Kolmeks põhitegijaks on olnud Tõnu Samuel, Veiko Sepp ja Marko Reimann. Abilisi ja ürituse toetajaid on olnud rohkem, kuid põhilised tänusõnad kuuluvad neile.

Kirjutas: Karl Samuel 01.12.2000.a.

HOOVÕTT

28. novembrist kuni 2. detsembrini oli Suure-Jaani kultuurimajas ülev fotograaf Jaanus Siimu fotonäitus "Hoovõtt". Hoolimata sellest, et see oli tema esimene näitus ja alles hoovõtt, kujunes ta tõeliseks kunstisündmuseks.

Reportaažpildidel kultuurimaja ja linna üritustest on näha paljusid tõeliselt hästi tabatud momente, mis pakub nii vaatamis- kui ka meenutamisrõmu. Tabatud hetked on elavad ja tekitavad kohati lausa osalemise tunde. See on tõesti suur õnn, et siin, Suure-Jaanis, on selline piltnik, tänu kellele elustuvad kõik minevikku jäänuud elamused.

Järgmise teemana olid väljas

Suure-Jaani vaated. Kas teadsite varem, et Suure-Jaani on nii kaunis paik? Vähemalt Jaanus Siim teadis ja küllap see teadmine andis talle indu seda ka teistega jagada. Õigeusu kirik, mis tundub kuidagi üksi ja kurvana oma kohal viibivat, seisib fotol uhke ja väarikana. Küllap ta teab oma missiooni. Luteriusu kirik koos järvega – teist sellist vaadet annab otsida tervest Eestist. Nendel fotodel on näha linnakese praegune olukord. Linna uhkeim hoone kõrvuti laguneva vana saunaga, mis kõige selle ilu kõrval otseku tuletaks meelde meie tegemata töid. Lisaks sellele veel aerofotod, kus kogu linn on otseku peeposal. See on killuke ajalugu.

Tõelise mauspalana olid

näitusel väljas loodusfotod Soomaalt. Paljud meist on seal käinud, selle võlu ja isolemist nautinud. Aga need pildid! Kas tõesti on kogu see ilu kogu aeg meie ümber olemas? Pildid nagu muinasjutt, foto nagu ideaalmaastik, ja siiski on need tehtud tõelisest, olemasolevast loodusest.

Suure-Jaani kultuurimaja tänab südamest Jaanus Siimu, kes on alati olnud kohal kõiki neid hetki jäädvustamas ja võttis ette niivõrd suure töö, et oma loomingut meiega jagada. Loodame ka edaspidi sama meeldivat koostööd ja soovime talle jõudu ja jaksu!

Inge Peterson

KUU KÜSIMUS

Esmakordselt Suure-Jaani Kultuurimaja ajaloos sai teoks fotonäitus, mille kohta Viljandimaa tunnustatud fotograaf Endel Veliste ütles, et see on tähelepanuväärne ja huvitav näitus, mis võiks minna rändama mujalegi. Suure-Jaani Gümnaasiumi õpetaja Reeda Sadam viis oma klassi lapsed osa saama ilust fotokunstile, rikastades sellega lapse teadmiste maailma. Kahjuks olevat teiste õpetajate huvi näituse vastu olnud kesine. Leole leidis, et laste mõtted väärivad kajastamist.

Millised on muljed Jaanus Siimu fotonäituselt?

Veronika Todoruk: "Mulle meeldis pilt, kus oli lumi maas ja lumi säras nii kaunit, et pani mul hinge kinni – see oli nii kaunis ja mulle meeldis. Kaunis oli ka foto, kus järvepeol lasti rakette."

Liina Notta: "Mulle meeldis pilt, kus olid kõik majad peal. Ma ei saanud aru, kuidas fotograaf sai seda pildistada. Mõned arvasid, et helikopteril. Väga ilus pilt oli päikeseloojangust ja meelde jäi ka foto ühest kõveraks kasvanud puust."

Monika Sepp: "Mulle meeldisid fotod Suure-Jaani linnast ja Soomaast. Näitusel mängis ilus flöödimuusika."

Triinu Toobal: "Mind haaras kõige enam see, et seal polnud unustatud seda, mida on ka ammu aega olnud. Näiteks see Vene kirik. Minu arvates olid seal nii ilusad fotod. Pilditegija oli teinud tublit tööd, pildid olid selged ja inimeste silmad olid õiget värvi, mitte punased. Pildidelt leidsin ma ka oma maja. See näitus oli tõesti ilus ja meelde jääv."

Jaanus Siim: Autoportree.

Targo Väärtnõu: "Mulle jäid kõige enam meelde need Suure-Jaani kohal tehtud pildid. Ma ise ei teadnudki, et see linn on nii suur. Pildidelt oli hästi näha, kus on kool, linnavalitsus ja eriti ilus oli suur kirik ja tema punane katus."

Markus Paas: "Mulle meeldisid kõige rohkem lennukilt pildistatud fotod, sest seal oli näha kogu Suure-Jaani. Ma nägin ka oma maja ja veel oli ühel pildil minu isa."

Siim Põrk: "Mulle meeldisid fotod Suure-Jaanist ja fotograafi enda pere pildid, ta naine ja laps."

Oliver Järvik: "Ma nägin Suure-Jaani linna õhust pildistatuna ja pildistajaks oli Jaanus Siim. See muusika kultuurimajas fotonäitusel oli vaikne ja ütles mulle, et seal ei tohtinud joosta ega kõvasti rääkida. Väga huvitavad pildid olid ansamblist Boomer, Pipi peost, Ungari pillimeestest, suurest ja väikesest koolimajast."

Martin Raudla:

"Ma märkasin oma tulevast maja ja väikest ning suurt koolimaja, ilusad olid vaated linnale, taevasselastud raketid, kuid flöödimuusikat ei pannud ma näitusel eriti tähele."

Vastasid Suure-Jaani Gümnaasiumi kolmanda klassi õpilased.

ÖNNITLEMESÜNNIPÄEVALAPSI!

Olgu teil tugevat närvi, silmadest soojust ja rõõmudes värvi, Südamel jõudu ja mõtetel lendu, Eluletel astudes hoogu ja indu!

SUURE-JAANI LINN

Önnitleme sünnipäevalapsid:

Jüri Kase	11.12.1908	92.
Liisa Anvelt	22.12.1912	88
Margareta Uudelt	08.12.1913	87
Eha Reinumäe	15.12.1925	75
Valli Seisler	21.12.1930	70
Eha Köpp	21.12.1935	65
Virve Saaremets	29.12.1935	65
Hilja Rätsep	01.12.1940	60
Ruth Veidenbaum	12.12.1940	60
Mati Jakobson	28.12.1940	60
Vello Säask	11.12.1945	55

Önnitleme lapse sünni puhul!
Kaks naerusaart,
Kaks nutusaart,
Kaks oma lapse silma halli-
Mis võiks veel olla teile kallim!

06. novembril 2000 sündis Karmen Aasa ema Ene Pindsoo ja isa Ain Aasa

OLUSTVERE VALD

Lilli Roots	09.12.1906	91
Hilda Teder	31.12.1914	86
Arno Aleksander		
Halman	24.12.1925	75
Linda Kruusimaa	24.12.1925	75
Laine Subi	16.12.1930	70
Horst Nõmmik	24.12.1930	70
Ants Valdmann	25.12.1930	70
Aime Krinal	14.12.1935	65
Elvi Schvede	19.12.1935	65
Eino Rannamäe	24.12.1935	65
Kalju Sepp	20.12.1940	60
Asta Salm	11.12.1945	55
Ingrid Vaidem	27.12.1945	55
Priidu Subi	22.12.1950	50

SUURE-JAANI VALD

Salme Klettenberg	02.12.1908	92
Linda Kõrge	21.12.1908	92
Paul Pöder	22.12.1910	90
Erna Tohver	31.12.1912	88
Linda Noodopera	11.12.1913	87
Aliide Rebane	24.12.1913	87
Elmar Vingisaar	25.12.1914	86
Aleksander Kurro	15.12.1915	85
Anna Tuim	15.12.1917	83
Helma Hallmägi	18.12.1925	75
Viktor Kolosov	29.12.1925	75
Janne Valma	31.12.1930	70
Olev Jänes	16.12.1935	65
Eve Parker	16.12.1935	65
Laine Mirma	25.12.1935	65
Lembit Saar	11.12.1945	55
Hele Kees	17.12.1950	50

Önnitleme lapse sünni puhul!
Tiina Schönbachil ja Marek Joaveskil sündis 30.10.2000 poeg Joonas Joaveski.
Kairi Rungil ja Toomas Sohal sündis 28.10.2000 poeg Tarmo Soha.

Teated

NORDIKA liikluskindlustus ja roheline kaart saadaval **ALEXELA ja A TANKLA OILSTOP** Suure-Jaani tanklates.
Vabatahtlikku liikluskindlustust vormistatakse ja antakse infot telefonil 72 222; 72 135 ja 050 23 810.

Suure-Jaani kalmistuvahtide Tiia ja Endel Vendelinide uus telefoninumber on 72 150.

Ostan virtsatsisterni HTS 100.27 (Saksa) Tel. 05251391 või 05286246.

Östame: Kasvatat metsa ja metsamaad. Kuuse- ja männipalke. Kasepakke. Paberipuid. Raieetus. Veovõimalus. 043 37 797, 051 85 043, 052 94 797.

Tuntud suurejaanlane (Nõudim)	Suure-Jaani ärimees	Erilis	Sageli esinev perekonnanimi või Suure-Jaanis kui ka kütõnime	Laiakloom	Uitmoosi tähe	Suure-Jaani meidisingitaja	Europõlv	Suure-Jaani sõbralik Euroopa riik	Rooma number	Triinimõõtme funktsioon	Koordinatsioon	Noot	Aksesõna	Kaasaegsed Suure-Jaani pedagoogid	Suure-Jaani zooloogid
Suure-Jaanist pärit muusik															
Endine eesti malec			Tuulepuhang Armastus-Jumal			2 x täht "Kaban-majandi omnik"		Heilooja			Taimed				United States
Maanühaeline ringloos			Järjest-täht Aasesõna				Endine Suure-Jaani õpetaja						Kont	MANIKIN	
Beethoven		3 x täht	Uilepoet-pidaja	Rõnuk-märk	Kõvak-vokaal				Astaar		2 x täht "L.C.S.-Jaani president"		Minister	UDAM	
Kõrve				Viljarok	Orjus		hõrva kirjand. kakak-vokaal			Mi-diees	Tuulum	Tuulim	Mõistus	Inglise k. aksesõna	TKNRLP
ONLU + 12473 + UNO			Õpuesetu jsk. Lühenä kirjal	S-Jaani büroo tegevitse	S-Jaani pöördetööaja	Astesõna	Kõlmak-vokaal Mehe-nimi						Jõg. Hinnas	Jõg. sõnaks	Indrum
Mehe-nimi			Järjest-täht SIINSOOL			Suure-Jaani õpetaja			Strindberg näitemäng	2 x täht			Kuus meel	Eesti	Endine näitleja
Nordika esindaja Suure-Jaani							Spoor	Kuul							
			Olümpia-rekord	Aksesõna	Eesti Vabariik	Rooma number	Vaata!	S-Jaani meeta-töötaja					USA uudis-agentuur		Kõlmak-vokaal
Järjest-täht			Pood Suure-Jaani												Järjest-täht
Endine restoran võrmas						Suure-Jaani postila-nõunik									Uitmoosi täht

Kiriku-uudised

4. 11. Veebruaril toimuvad EELK Suure-Jaani koguduses nõukogu valimised. Nõukogu on koguduselikestest koosnev ja liikmete poolt valitud organ, kes juhivad koguduse elu ja tööd. Valida ja kandideerida saavad vaid need, kel 2000. aastal liikmeks tehtud ning kes on vähemalt ühe korra armulaua käinud. Armsad leeris käinud inimesed Suure-Jaani kihelkonnas, te olete leerpäeval enese peale võtnud vastutuse selle eest, et ka meie lapselastele oleks kirik kuhu tulla ja kogudus kuhu kuuluda. Olgem siis kõik agarad oma ülesandeid koguduses täitma!
Jumalateenistused jõulujal:
3. Advendil, 17. Detsembril kell 11. Pärast Jumalateenistust koguduse jõulupidu koguduse saalis.
4. Advendil 24. Detsembril kell 11
Jõuluõhtu jumalateenistused, kell 16, 18 ja palvus 21
1. Jõulupühapäeval jumalateenistus kell 14
2. Jõulupühapäeval jumalateenistus kell 18
31. detsembril armulauaga jumalateenistused kell 11 ja 17
31. dets. Kell 23.45 aastavahetuse palvus
1. jaanuaril 2001 jumalateenistus kell 14

Pühapäevakool 3-7 aastastele lastele pühapäeval kell 2 ning 8-13-aastastele kell 3 päeval.
Noorteõhtud noorte ruumides reedeti kell 18
Leeritunnid neljapäeviti 2 korda kuus kell 17-19
Leerituleku ja ristimissoviga pöörduda koguduse kantseleis
Kantseleis on müügil ka kristlik kirjandus ning huvilistele on avatud koguduse raamatukogu.

TÄNUAVALDUS

Paala Rahvamaja juhataja Tiiu Sepp tänab kultuurielu toetajat Signe Männikut ja ringijuhit Eha Kalvikut, Ene Männikut, Aurelika Subi, Ermilda Linderit, katlakütja Mihkel Kõverikku ja raamatukogutöötajat Mai Parikut hea töö eest.
Suure-Jaanis, Kõidama ristil avatud uus automaat kütusetankla. Samas avatud autotarvikute kauplus ja rehvitöökoja.
Müügil õlid, filtrid, tagavaarosaad sõiduautodele, veoautodele, mootorsaagidele, hüdrovoolikud ja voolikuotsad ja liikluskindlustus.
Kauplus avatud 9.00 - 17.00, pühapäeval suletud.
Telefon: 043 72 222

SINULE!

8. detsembril	19.00	Suure-Jaani linna isevalitsemise 10. aastapäeva pidulik kontsert Suure-Jaani Kultuurimajas: Kavas: isetegevuslaste esinemine, üllatus, ans. "Boomer".
10. detsembril igal tööpäeval 13.-15. dets.	15.00 13.00-18.00	Lauri Väinmaa Kappide maja-museumis Paala rahvamajas SUUR JÕULUKOOL PÄKAPIKUMAA Suure-Jaani Kultuurimajas Paala Rahvamaja mudilaste jõulupidu
15. detsembril	19.00	Sürgavere isetegevuslaste jõulupidu
15. detsembril	18.00	"Meellespea" jõuluõhtu
16. detsembril	14.00	Kuuske ehtimise võistlus
17. detsembril linnaplatsil	13.00	
22. detsembril	17.00	Sürgavere mudilaste jõulupidu
28. detsembril eakatele	12.00	Paala Rahvamaja jõulupidu
01. jaanuaril	19.00 00.30	Suure-Jaani isetegevuslaste jõuluõhtu Uusaastaõhtu tantsupidu Suure-Jaani Kultuurimajas

Suur tänu neile firmadele, kelle abiga on tänase lehe vahel värviline kalender!

Mälestame

Reet Aasav 05.09.1906- 15.11.2000
Ülo Roosalu 26.09.1937 - 04.11.2000
Mihkel Sulg 14.12.1910 - 09.11.2000
Endel Esku 23.06.1936 - 24.11.2000
Eemi Nirgila 5.04.1921 - 07.11.2000
Ella Villem 01.08.1912 - 22.11.2000

LEOLE

Kolme omavalitsuse infoleht ilmub kord kuus.
E-mail leole@vald.s-jaani.ee
Reklaam (043) 55 431

Reklaamkuulutuse hind: firmaal 150.- kr., eraisikul 15.- kr.
Teie reklaam ilmub järgmises lehes kui toote selle meile enne 04. kuupäeva.

Toimetaja:
Tiit Jürjalo
Suure-Jaani jsk, tel. kodus (043) 71 580
E-mail Tiit.Jyriado@mail.ee

Toimetaja-abi fotograaf:
Jaanus Siim tel. kodus (043) 71 601
mob. 051 78 704
E-mail Jaanus.Siim.002@mail.ee

Kontaktisikud:
Suure-Jaani Linnavalitsus
Li H Rennit tel. (043) 71 145
faks. (043) 71 271
E-mail li@lv.s-jaani.ee

Suur-Jaani Vallavalitsus
Märt Perve tel. (043) 55 431
faks. (043) 55 439
E-mail mart@vald.s-jaani.ee

Olustvere Vallavalitsus
Silvi Raudmets tel. (043) 74 266
faks. (043) 74 389
E-mail olustverevy@alex.vil.ee

Suure-Jaani Gümnaasium
Reeda Sadam tel. (043) 71 130
faks. (043) 72 050
mob. 052 02 343
E-mail reeda@sjg.edu.ee

Trükk ja küljendus
OÜ Vali Press
Põltsamaa Pajusti mnt. 22
Tel. 077 52 491
E-mail vali@estpald.ee
Küljendas Ülle Lätte
Tel. 077 51 093
E-mail ylle@yuhoo.com